

godt kjenbt, — saa siger man, at der er Intet kommet frem fra Espe, der vidner om noget som helst Valgtryk, og naar den Ting skal tages strengt juridisk, er det jo egentlig rigtigt; jeg har læst Protokollen igjennem. Men saa godt som alle derude ere enige om, at der dog virkelig er Noget. Fra Espe Gods har man hidtil ikke hørt Noget om Valgtryk. Denne Gang kom Espe jo med, som man veed, paa Opfordring fra en anden Herregaard; men medens det ellers er blevet sagt til Husmændene: reis op og stem paa Rektor Dahl, saa er der den Forskjel, at fra dette Gods led Opfordringen paa, at de skulde blive hjemme. Jeg synes, det er en sær Maade at agitere paa, at opfordre Folk til ikke at benytte deres Valgret; men saaledes er det nu her: man bad dem om at blive hjemme. Det gik saaledes til, at Folk enten paa Kontoret fik denne Opfordring af Forvalteren personlig eller fik Bud i deres Hjem gennem Nabo og Gjenbo fra Forvalteren. — I de Dage, det gik for sig, kom det offentlig frem i Bladene, at Forvalteren havde brugt disse bestjendte Udtringer: Kjener en Mand mig og stemmer til min Skade, saa jager jeg ham væk; har jeg Valget mellem min Formue og min Overbevisning, jeg vælger Formuen. Alt Husmændene have forstaaet det saaledes, at de helst maatte blive hjemme, er jeg temmelig vis paa. Jeg har spurgt en af dem: Hvorledes forstaa I dette? Tager I nu saaledes paa det, at I ere bedst tjente med at blive hjemme? Og han sagde: Ja, det gjør vi ganske vist. Men hvis denne Mand havde været til Forhør, saa havde han Intet hørt, som han saaledes bestemt kunde sige; han kunde ikke bestemt sige, at han var bleven truet med Opfigelse o. s. v., men han bevidner dog, at han og de Andre havde den Opfattelse, at Meningen var, at de helst maatte blive hjemme, og 13 af dem bleve hjemme, som vi vide, hvilke ellers vare reiste op og havde stemt paa Tauber. — Lyngbygaard er ogsaa et Gods i Nærheden af mit Hjem. Med Hensyn til det vil jeg gjøre opmærksom paa en Ting, som endnu ikke er dragen frem. Forhørsprotokollen udfører, at Forvalter Frederichsen har ikke alene sendt Bud omkring til Husmændene, til dem allesammen om, at det var hans og Eierens Ønske eller Villie, at de reiste op og stemte paa Dahl, men har ogsaa ladet den Ytring falde, at den nye Eier havde den samme Anskuelse som den gamle. Det vil jeg bede ærede Medlemmer lægge Mærke til, thi Husmændene vide rigtig godt; hvorledes den Gamles Anskuelse var. Han er nu død og horte, men jeg bliver nødt til dog at nævne dette, at han altid rettede Opfordringer til sine Undergivne om deres Stemmegivning. Ved et Valg i Kredsen fik de endogaa trykte Stemmesedler; der stod Knud Pedersen paa dem med meget store sorte Bogstaver; de fik dem med op til Slagelse, thi han var vel bange for, at de

skulde glemme det. Han har ogsaa været meget ivrig med at sende Kvise, Piecer og Sigt til dem. Baade han selv og hans Forvalter have været omkring hos hans Undergivne og faaet at vide, hvorledes de vilde stemme. Det noterede han op i sin Lommebog, og Somme tro, at det, der stod i Lommebogen, undertiden har havt lidt Indflydelse, naar de bad om en eller anden Tjeneste. Han har jo ogsaa, som vi vide, taget en Jordlod fra Smed Peter Jacobsen i Erdrup. Peter Jacobsen fik den ganske vist igen, men Folk have i frisk Minde, hvilke politiske Anskuelser denne Herremand havde, og hans Fremgangsmaade. Jeg vil dog fortælle, at ikke just denne Gang, men ved et foregaaende Valg har netop en af disse Husmand staaet i Slagelse og med Lærer — jeg gjentager „med Lærer“, skjønt der blev leet lidt deraf sidst, da det blev nævnt — sagt: jeg stemmer mod min Overbevisning, men jeg er nødt dertil, fordi jeg er en fattig Mand. Naar nu den Opfordring kommer til Husmændene, at det er Herremandens Ønske og Villie, at de skulle stemme paa Dahl, naar det siges dem, at den nye Eier er af samme Anskuelse som den gamle, skulde jeg formene, at det øver et Tryk. Smed Peter Jacobsen paastaar, at Forvalteren har sagt til ham: Vi taale ingen Venstre-Husmand. Det vil Forvalteren benegte, men Smeden fastholder, at Udtrykket er brugt saaledes, og saa vil Forvalteren i Grunden heller ikke negte, at det jo gjerne kan være, han har brugt det Udtryk. Og naar nu de Andre faae det at vide, skulde jeg dog mene, at det kan have sin Betydning. Jeg vil dog blot med et Par Ord nævne Taarnborg, da det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) har sagt, at der var øvet Tryk fra alle Herregaarde i Kredsen undtagen fra Taarnborg. Jeg vil dog nævne, at medens Godseieren der neppe tidligere har øvet Valgtryk, kom han denne Gang saa meget med, at han fra Udlandet sendte Telegram til Forvalteren, at denne skulde sørge for at faae Husmændene til Slagelse. Men jeg tror neppe, det har havt videre Betydning; jeg nævner det kun som Bevis for, at det er rigtigt, naar der paastaas, at Valgtrykket har forgrænet sig meget mere over hele Landet, er sat meget mere i System denne Gang end nogeninde før; de ere komne med allesammen. Om Korsør har jeg dog ogsaa en lille Smule at sige; det hænger sammen med, hvad der skete for nogle Aar siden, og hvad der er sket nu. Dette, at 12 Mænds Navne bleve satte i Avisen, og at disse 12 Mænd bleve fortrædige med Hensyn til Arbejde osv. i temmelig høi Grad, hænger endnu, om jeg maa bruge det Udtryk, som et Damoklessværd over Bælgerne; jeg har den bestemte Højeelse, at det er saaledes. Det er endnu i frisk Minde, hvad der dengang skete, og jeg skulde mene, at der er Noget i det, naar jeg har hørt af mere end En, at der navnlig mellem